

วิจัยสำรวจสภาพการใช้หลักสูตรภาษาจีนโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
A SURVEY RESEARCH ON THE IMPLEMENTATION OF CHINESE CURRICULUM
IN ELEMENTARY SCHOOLS IN THAILAND UNDER THE OFFICE
OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION

ธีรพงศ์ แก้วมณี*, อัน เหมิง และ รัฐสรศักดิ์ จันทรพิมพ์

Theerapong Kaewmanee*, An Meng and Radtasan Jantarapim

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
Department of Chinese, Faculty of Humanities and Social Sciences, Udon Thani Rajabhat University

Received: 2 November 2022

Revised: 12 March 2023

Accepted: 15 May 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาด้านการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ทันยุคสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน บริบทสถานศึกษา และตลาดแรงงานสากล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมวิธี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาที่กระจายอยู่ 7 ภูมิภาคของประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 21 แห่ง ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผลการศึกษา พบปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีนในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนระดับประถมศึกษายังขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน 2) โครงสร้างเวลาเรียนตาม

* Corresponding author: ธีรพงศ์ แก้วมณี

E-mail: theerapong.ka@udru.ac.th

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่สามารถบริหารจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนมีปริมาณที่น้อยเกินไป 3) ข้อจำกัดจากนโยบายการศึกษาบางประเภทไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย 4) มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับยุคสมัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ: หลักสูตรภาษาจีน, การเรียนการสอนภาษาจีน, ประเทศไทย

Abstract

The objectives of the study were 1) to study the problems of using Chinese curriculum in primary schools under the Office of the Basic Education Commission 2) to propose guidelines for the development and improvement of standards and indicators and subject areas of Chinese language to be qualified, standardized, up to date and in conformity with learners' needs, the context of schools and the global labor market, The research was integrated. The sample group was selected by purposive sampling in a government school that implemented of Chinese curriculum at the elementary level in 7 regions of Thailand; a total of 21 schools. The researchers entered fieldwork to gather information using questionnaires, interviews, observing teaching in the classroom, and study documents related to research.

The findings indicated that there was a problem in implementing of Chinese curriculum in government schools at the elementary level. It can be summarized as follows: 1) Government schools that implemented Chinese curriculum at the elementary level lacked experience and expertise in teaching,

2) the timetable structure according to the Basic Education Core Curriculum of 2008, there were a few quantities of the timetable for teaching Chinese subjects, 3) The constraints of some educational policies are not conducive to improve the efficiency of teaching Chinese language in Thailand, 4) Standards and indicators and Chinese curriculum content according to the Basic Education Core Curriculum 2008, requires to be improved. However, the researcher has also proposed guidelines for the benefit of the development and improvement of the Chinese curriculum to be further effective in the future

Keywords: Chinese curriculum, teaching Chinese language, Thailand

บทนำ

ต้นศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา ความนิยมด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในนานาชาติทวีความเข้มข้นอย่างต่อเนื่อง ความนิยมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน เพื่อสนับสนุนและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2549 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) เพื่อใช้เป็นแบบแผนในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยทุกมิติ ปีพ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้สถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในประเทศไทยที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนสามารถใช้อ้างอิงและปรับปรุงเนื้อหาวิชาภาษาจีนให้เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา

ถึงแม้ในปี พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน และเผยแพร่ให้สถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ใช้อ้างอิงและปรับปรุงเนื้อหาวิชาภาษาจีนให้เป็นแบบแผนเดียวกัน จากการสำรวจผู้วิจัยพบปัญหาของ “มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ” ดังกล่าวอยู่น้อย ดังเช่น 1) “มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ” ขาดมาตรฐานความสามารถทางภาษาจีนที่ชัดเจนมาใช้อ้างอิงในการออกแบบ

กำหนดระดับความสามารถและทักษะด้านภาษาจีนของผู้เรียน 2) เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสาระการเรียนรู้ล้ำสมัย ไม่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) 3) สาระการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับการรับรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนปัจจุบัน 4) กระบวนการศึกษาธิการไม่บังคับให้ทุกโรงเรียนจำเป็นต้องใช้ “มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ” ส่งผลให้ทักษะความสามารถด้านภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยในระดับเดียวกันมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งจะส่งผลต่อความต่อเนื่องของหลักสูตรภาษาจีนในระยะยาว 5) พบว่าการเรียนการสอนภาษาจีนในหลายโรงเรียนไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ “มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ” กำหนดได้จากข้อจำกัดที่หลากหลาย

Li (2010) และ Du & ZUO (2011) ได้สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยไว้ดังนี้ 1) ระดับความสามารถภาษาจีนของคณาจารย์ชาวไทย ยังไม่ได้มาตรฐาน 2) ประสบการณ์ด้านการสอนของครูอาสาสมัครชาวจีนยังไม่มากพอ อีกทั้งครูสอนภาษาจีนประเภทนี้ไม่ได้รับหน้าที่สอนภาษาจีนในประเทศไทยระยะยาว เมื่อครบวาระจะต้องเดินทางกลับประเทศจีน ส่งผลระยะยาวต่อความต่อเนื่องของการเรียนการสอนภาษาจีน 3) การศึกษาด้านภาษาจีนในประเทศไทย ไม่มีหลักสูตรที่ต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา 4) โรงเรียนหลายแห่งในประเทศไทยที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนใช้หลักสูตรภาษาจีนที่หลากหลาย ไม่เป็นมาตรฐานหรือแบบแผนเดียวกัน ใช้ตำราภาษาจีนที่ไม่ได้ออกแบบตามหลักสูตรที่ใช้ 5) วิธีและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนยังต้องปรับปรุงแก้ไข 6) ผู้เรียนยังขาดแรงจูงใจที่เอื้อต่อการเรียนภาษาจีน 7) ไม่มีรูปแบบการวัดผลประเมินผลความรู้ ทักษะด้านภาษาจีนของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ถึงแม้ประเทศไทยจะได้รับการสนับสนุนทางด้านการเรียนการสอนจากรัฐบาลจีนมาเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากปัจจุบันมีการก่อตั้งสถาบันขงจื่อ 16 แห่งและห้องเรียนขงจื่อ 11 แห่ง ที่กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย แต่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยดูเหมือนจะยังไม่ทันท่วงทีกับกระแส ค่านิยมและความต้องการในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนในสังคมไทย Wu & Yang (2008) ได้อธิบายเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยไว้ว่า การออกแบบการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยที่ยังไม่เข้มข้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาด้านหลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัยนี้ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2564 ซึ่งเลือกกลุ่มตัวอย่างจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ท่าน คือ อาจารย์นองศิริ โชติรัตน์ และอาจารย์อุทัยวรรณ เถลิ้มชัย โดยคัดเลือกสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์สูงและมีผลงานการส่งนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะภาษาจีนทั้งระดับภาคหรือระดับประเทศ ระดับดีเยี่ยม จาก 7 ภูมิภาคในประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 21 แห่งให้เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Method) เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีนโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้ประกอบการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลด้วยการใช้เครื่องมือการวิจัย ดังนี้

- 1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยออกแบบแบบสอบถามออกเป็น 2 ฉบับ คือแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาจีน และแบบสอบถามสำหรับผู้เรียน
- 2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยออกแบบแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ฉบับ คือแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสัมภาษณ์สำหรับครูผู้สอนภาษาจีน
- 3) สังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนของแต่ละสถานศึกษา
- 4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กระจายแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาจีนจำนวน 150 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 68.67 กระจายแบบสอบถามสำหรับผู้เรียนภาษาจีนจำนวน 880 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 788 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.55 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้เข้าไปสังเกตการเรียนการสอน ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) และข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนระดับประถมศึกษาขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นมาตรฐานรายวิชาภาษาจีนฉบับเดียวที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานใช้อย่างอิงในการกำหนดเนื้อหาสาระของรายวิชาภาษาจีน และยังคงใช้มาจนถึงปัจจุบัน จากการลงพื้นที่สำรวจสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบถึงปัญหาของมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ฉบับนี้อยู่ไม่น้อย

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ภาษาจีนเป็นวิชาหนึ่งที่สามารถใช้เลือกสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ยิ่งเพิ่มกระแส ค่านิยมด้านการเรียนภาษาจีนให้กับสังคมไทยเป็นทวีคูณ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนชาวไทยให้มีความพร้อมด้านทักษะความรู้ด้านภาษาจีนเพื่อใช้สอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย การเปิดรายวิชาภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จากการลงพื้นที่สำรวจสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 21 แห่ง พบว่าโรงเรียนวัดเวฬุวัน (สารภีชนานุกูล) จังหวัดเชียงใหม่ ได้เปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ซึ่งนับเป็นโรงเรียนที่เปิดรายวิชาภาษาจีนให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษายาวนานที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ภาษาจีนของโรงเรียนดังกล่าว พบว่าการเปิดรายวิชาภาษาจีนให้กับผู้เรียนชาวไทยตั้งแต่ระดับประถมศึกษาชั้นนั้น เกิดจากวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคนั้นที่เล็งเห็นถึงความสำคัญและบทบาทของภาษาจีนที่จะทวีคูณมากขึ้นในอนาคต แต่ก็ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน ผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนจึงยังไม่ประสบผลสัมฤทธิ์ดังที่คาดหวัง

หากดูจากระยะเวลาในการเปิดรายวิชาและประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่าโรงเรียนรัฐบาลสังกัด สพฐ. ยังมีประสบการณ์ที่ตามหลังโรงเรียนสังกัด สข. โดยเฉพาะโรงเรียนจีนอยู่มาก แต่การสนับสนุนและส่งเสริมจากกระทรวงศึกษาธิการและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคมเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของภาษาจีนที่คุ้มค่ากับการลงทุน

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบโรงเรียนหนึ่งแห่งที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่สูงสุด ซึ่งเปิดรายวิชาภาษาจีนมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 คิดเป็นร้อยละ 1.23 และโรงเรียนส่วนใหญ่ที่เปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาจะอยู่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 23.16 และ 27.46 ตามลำดับ ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชีวิตและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แล้ว

2. โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่สามารถใช้จ่ายจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนมีปริมาณที่น้อยเกินไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อกำหนดด้านเวลาเรียนจากตำราเรียนภาษาจีนที่เป็นที่ยอมรับระดับสากล เช่น ตำรา Hanyu Jiaocheng เล่ม 1 เสนอให้ควรจัดเวลาเรียน 2 คาบเรียนต่อการเรียนการสอน 1 บท (สำหรับเนื้อหาบทที่ 1-25) และควรจัดเวลาเรียน 4 คาบเรียนต่อการเรียนการสอน 1 บท (สำหรับเนื้อหาบทที่ 26-30) ตำรา HSK Standard Course เล่ม 1 เสนอให้ควรจัดเวลาเรียน 2-3 คาบเรียนต่อการเรียนการสอน 1 บท และตำรา HSK Standard Course เล่ม 3 เสนอให้ควรจัดเวลาเรียน 2-4 คาบเรียนต่อการเรียนการสอน 1 บท เป็นต้น (Jiang Liping, 2014) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องใช้เวลาเรียนในการเรียนรู้ภาษาจีนที่เพิ่มขึ้นตามระดับภาษาจีนที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

เมื่อศึกษาข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 พบว่ารายวิชาภาษาจีนไม่ได้จัดอยู่ในรายวิชาพื้นฐาน โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับ

ประณตศึกษาจึงกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนตามสาระรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือสาระรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งโครงสร้างเวลาเรียนของสาระรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับประถมศึกษาศึกษาจะต้องไม่เกิน 120 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาหรือ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ มักจะจัดรายวิชาลูกเสือและรายวิชาแนะแนวให้อยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนนี้ ดังนั้นจึงสามารถจัดรายวิชาภาษาจีนให้อยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนดังกล่าวได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่านั้น ส่วนโครงสร้างเวลาเรียนของสาระรายวิชาเพิ่มเติมในระดับประถมศึกษาจะต้องไม่เกิน 80 ชั่วโมงต่อปีการศึกษาหรือ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จากข้อมูลข้างต้นจึงสรุปได้ว่า โรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาจะสามารถจัดเวลาเรียนของรายวิชาได้ไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (ไม่รวมถึงโรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนตามโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล หรือโรงเรียนที่จัดกิจกรรมรายวิชาภาษาจีนด้วยแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้)

จากการลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโรงเรียนที่เปิดรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1-3 มีโรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์สูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.88 โรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 21.67 โรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 13.64 และมีโรงเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่จัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เนื่องจากเปิดสอนรายวิชาภาษาจีนตามโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล หรือเป็นโรงเรียนที่จัดกิจกรรมรายวิชาภาษาจีนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เช่น โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สามารถจัดเวลารายวิชาภาษาจีนได้มากกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ผู้วิจัยยังพบอีกว่า โรงเรียนที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 โรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์สูงที่สุดเช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 38.03 โรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 36.90 โรงเรียนที่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 12.68 และโรงเรียนส่วนน้อยเท่านั้นที่จัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้มากกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. ข้อจำกัดจากนโยบายการศึกษาบางประเภทไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ชัดว่าโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่สามารถจัดเวลาเรียนในรายวิชาภาษาจีนได้แค่ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยที่ไม่ได้มีแวดล้อมทางภาษาจีนที่ดี การจัดเวลาเรียนภาษาต่างประเทศได้แค่ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จึงยากที่จะทำให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกฝนให้ผู้เรียนชาวไทยเกิดทักษะทางภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาจีน พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนได้มากกว่าหรือเท่ากับ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์นั้น เกิดจากหลากหลายปัจจัยหลัก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนรัฐบาลหลายแห่งขาดแคลนทรัพยากรสนับสนุนการจัดการด้านการเรียนการสอนภาษาจีน ตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รายวิชาภาษาจีนไม่ได้จัดอยู่ในรายวิชาพื้นฐาน ถึงแม้รัฐบาลไทยได้กำหนดใช้นโยบายเรียนฟรีอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาในรายละเอียด ทำให้เข้าใจว่านโยบายดังกล่าวเอื้อสิทธิประโยชน์และการสนับสนุนการเรียนการสอนให้กับรายวิชาพื้นฐานเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหลาย ๆ แห่งต่างแสดงความคิดเห็นว่า โรงเรียนจะต้องใช้รายได้หลักของโรงเรียนเพื่อใช้สำหรับบริหารจัดการการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน เช่นค่าตอบแทนครูผู้สอนชาวจีน ค่าตำราเรียนภาษาจีน ค่าสื่ออุปกรณ์ เป็นต้น จากการเข้าไปสังเกตการเรียนการสอนผู้วิจัยยังพบอีกว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่มีตำราเรียนภาษาจีน เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถบังคับให้ผู้เรียนซื้อตำราเรียนหรือจ่ายเงินค่าเล่าเรียนเพิ่มเติมจากเดิมได้ ทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาหลาย ๆ แห่งยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

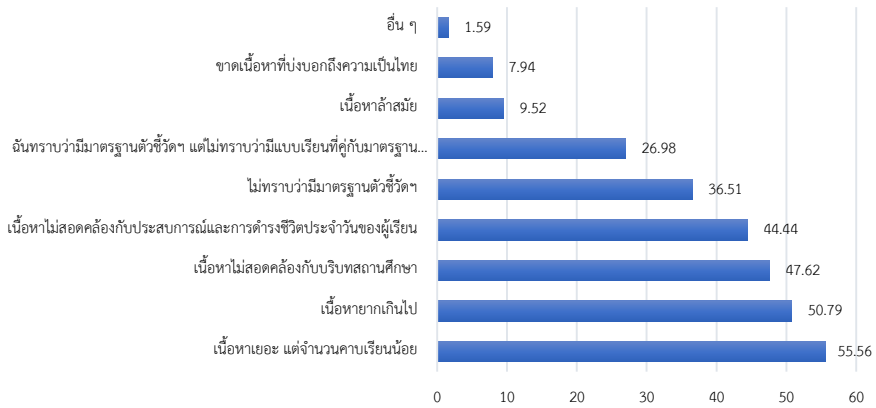
2) อีกปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้หลาย ๆ สถานศึกษาไม่สามารถจัดเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนให้เป็นไปตามข้อมูลที่ผู้วิจัยสรุปไว้ ก็เป็นเพราะว่าแต่ละสถานศึกษาหรือภูมิภาคมีจุดเน้นหรือมีศักยภาพในการบ่มเพาะผู้เรียนที่แตกต่างกัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้โรงเรียนรัฐบาลหลาย ๆ แห่งจะยึดภาษาจีนเป็นจุดเน้นหลักในการบ่มเพาะและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน อีกทั้งผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (O-Net) ของผู้เรียนก็ยังคงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะบ่งบอกคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งการทดสอบดังกล่าวเป็นการทดสอบในกลุ่มรายวิชาพื้นฐานเท่านั้น ดังนั้น โรงเรียนรัฐบาลหลาย ๆ แห่ง

จำเป็นจะต้องใช้โครงสร้างเวลาเรียนของสาระรายวิชากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาระรายวิชาเพิ่มเติม มาใช้จัดรายวิชาอื่น ๆ ที่เป็นจุดเน้นสำคัญของสถานศึกษา เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับยุคสมัย

เมื่อได้ลงพื้นที่สำรวจสภาพการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนรัฐบาลกลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษา พบว่ามีโรงเรียนที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ดังกล่าวเพื่อใช้อ้างอิงหรือกำหนดสาระรายวิชาภาษาจีนอยู่ทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 50.49 แต่ยังมีโรงเรียนมากกว่าเกือบครึ่งหนึ่งของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ไม่ได้เลือกใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ นี้ เช่น ร้อยละ 40.78 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้หลักสูตรภาษาจีนที่สถานศึกษาหรือกลุ่มโรงเรียนของแต่ละภูมิภาคออกแบบขึ้นเอง ร้อยละ 20.39 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่ได้อิงหลักสูตรภาษาจีนเพื่อใช้อ้างอิงการจัดเนื้อหาสาระการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน แต่จะอิงเนื้อหาสาระการเรียนการสอนจากตำราภาษาจีนเล่มใดเล่มหนึ่ง ร้อยละ 15.53 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างไม่ได้อิงหลักสูตรภาษาจีนเพื่ออ้างอิงการจัดเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาจีน แต่จะสำรวจความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อใช้กำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาจีน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียนรัฐบาลกลุ่มเป้าหมายที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนจำนวนมากไม่ได้ใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ เพื่อใช้อ้างอิงในการกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาจีน ผู้วิจัยได้ออกแบบข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับครูผู้สอน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนรัฐบาลหลายแห่งไม่เลือกใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ดังกล่าว ซึ่งได้ข้อสรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนรัฐบาลไม่เลือกใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ

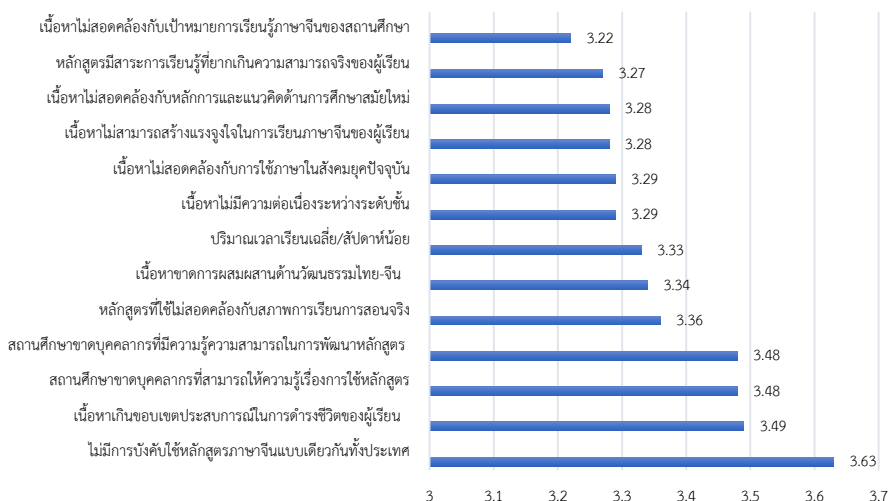
จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลให้โรงเรียนรัฐบาลกลุ่มเป้าหมายไม่เลือกใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ เนื่องจากพบว่าเนื้อหาสาระที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ กำหนดในแต่ละระดับชั้นมีปริมาณที่เยอะและยากเกินไป แต่จำนวนชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์น้อยมาก อีกทั้งโรงเรียนรัฐบาลจำนวนไม่น้อยยังรู้สึกว่าการที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ กำหนดไม่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและประสบการณ์การดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียน ส่งผลให้การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกฝนทักษะด้านภาษาจีนไม่เพียงพอ ทำให้ผู้เรียนยากที่จะเชื่อมโยงความรู้ ทักษะด้านภาษาจีนเข้าสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัยพบว่า หากผู้เรียนที่เรียนภาษาจีนต่อเนื่องจนจบชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จะมีระดับความสามารถทางภาษาจีนที่มีวงคำศัพท์สะสม 600 คำ เทียบเท่ากับระดับภาษาจีน HSK ใหม่ระดับ 3 หรือ YCT ระดับ 4 แต่ความเป็นจริง โรงเรียนหลายแห่งสามารถจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาได้แค่ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่านั้น อีกทั้งสังคมไทยขาดแวดล้อมทางภาษาจีนที่ดี โรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาหลายแห่งจึงรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากที่จะพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาจีนของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ กำหนด

ตาราง 1 เปรียบเทียบมาตรฐานความสามารถทางด้านภาษาจีน

HSK ระบบใหม่		YCT		มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ	
ระดับ	วงคำศัพท์	ระดับ	วงคำศัพท์	ระดับ	วงคำศัพท์
1	150	1	80	ป.1	50-100
		2	150	ป.2	150-200
2	300	3	300	ป.3	250-300
				ป.4	300-400
3	600	4	600	ป.5	400-500
				ป.6	500-600
4	2000 ขึ้นไป			ม.1	600-750
				ม.2	750-900
				ม.3	900-1050
				ม.4	1050-1250
				ม.5	1250-1500
				ม.6	1500 ขึ้นไป
5	4000 ขึ้นไป				
6	5000 ขึ้นไป				

เพื่อสามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีนของโรงเรียนรัฐบาลที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนในระดับประถมศึกษาให้มองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ออกแบบประเด็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีนในแบบสอบถาม โดยมุ่งสำรวจน้ำหนักของปัญหาที่ใช้มาตรฐานค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีน

จากภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าระดับน้ำหนักปัญหาของการใช้หลักสูตรภาษาจีนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลต่างก็มีผลเฉลี่ยระดับ 3 ขึ้นไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนภาษาจีนและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายต่างเห็นตรงกันว่าประเด็นปัญหาเหล่านี้คือปัญหาจริงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน ถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 แต่ก็ไม่ได้บังคับให้ทุกสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ดังกล่าวเพื่อใช้อ้างอิงในการออกแบบเนื้อหาสาระรายวิชาภาษาจีน และถึงแม้ว่าในวงการการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยจะเคยมีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องที่ควรหรือไม่ควรใช้หลักสูตรภาษาจีนที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ เพราะเนื่องด้วยว่าแต่ละภูมิภาคในประเทศไทยอาจมีจุดเน้น อัตลักษณ์และบริบทที่แตกต่างกัน แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าการไม่กำหนดใช้หลักสูตรภาษาจีนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศก็ส่งผลเสียอยู่ไม่น้อย เช่น การสร้างความต่อเนื่องของหลักสูตรภาษาจีนของทุกช่วงระดับชั้นให้มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในประเทศไทยในทุก ๆ ระดับชั้นที่เปิดสอนรายวิชาภาษาจีนมักจะเริ่มสอนภาษาจีนตั้งแต่ระดับเบื้องต้นเสมอ สภาพการณ์เช่นนี้ส่งผลให้ผู้เรียนที่เคยเรียนภาษาจีนมาตั้งแต่ช่วงชั้นก่อนหน้าจำเป็นต้องกลับมาเรียนภาษาจีนในระดับเบื้องต้นใหม่ซ้ำ ๆ อาจจะทำให้ผู้เรียนประเภนี้หมดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนลงได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อด้านลบกับวงการการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน และดูเหมือนจะเป็นปัญหาที่ยากจะแก้ไขให้หมดไป

นอกจากนี้ ครูผู้สอนภาษาจีนและผู้บริหารสถานศึกษาต่างเห็นว่าหลักสูตรภาษาจีนที่ใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน มีเนื้อหาสาระที่เกินขอบเขตประสบการณ์ในการดำรงชีวิตของผู้เรียนช่วงวัยประถมศึกษา อีกทั้งสังคมไทยไม่ได้มีแวดล้อมทางภาษาที่เอื้อต่อการเรียนภาษาจีนมากนัก ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้เชื่อมโยงเข้าสู่การใช้ชีวิตและการสื่อสารจริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาสาระหลักสูตรภาษาจีนของสถานศึกษาจึงจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เชี่ยวชาญคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาจีนในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาที่ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์และสรุปไว้แล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเร่งจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกันวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยุคปัจจุบัน ตามที่เราทราบกัน เป็นอย่างดี มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นมาตรฐานฉบับเดียวที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้สถานศึกษาใช้มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้กินเวลามาร่วม 15 ปีแล้ว เนื้อหาสาระภาษาจีนที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ฉบับนี้ กำหนดมีความล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับประสบการณ์ การรับรู้และการดำรงชีวิตประจำวัน ของผู้เรียน ในการพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ คณะผู้เชี่ยวชาญควรออกแบบ มาตรฐานความสามารถทางภาษาจีนที่ชัดเจนเพื่ออ้างอิงและกำหนดระดับความสามารถทักษะ ด้านภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยปัจจุบัน สามารถกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียน การสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) ศึกษาความต้องการในสังคมและตลาดแรงงานสากล สสำรวจความสนใจ วิถีชีวิต ประสบการณ์ การรับรู้ ของผู้เรียนเพื่อใช้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาจีนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นกับผู้เรียนชาวไทย ยุคปัจจุบัน

2) กำหนดโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนให้ชัดเจนและมีจำนวนชั่วโมงเรียน ต่อสัปดาห์ที่เพียงพอ กล่าวคือการจัดโครงสร้างชั่วโมงเรียนภาษาจีนต่อสัปดาห์ที่น้อยจนเกินไป เป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีนให้ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ กำหนด อีกทั้งการจัด ชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ของแต่ละสถานศึกษาที่แตกต่างกันก็ยังส่งผลถึงความต่อเนื่องของ หลักสูตรและคุณภาพการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยมาอย่างยาวนาน เพื่อแก้ไขปัญหา ดังกล่าวในระยะยาว ผู้วิจัยเห็นว่าสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เปิดสอน รายวิชาภาษาจีนไม่ควรที่จะบังคับให้ผู้เรียนทุกห้องเรียนจำเป็นต้องเรียนรายวิชาภาษาจีน แต่อาจใช้วิธีจัดกลุ่มห้องเรียนของแต่ละระดับชั้นเป็น “ห้องเรียนภาษาจีน” ทั้งนี้ผู้บริหารสถาน ศึกษาและครูผู้สอนภาษาจีนจะสามารถกำหนดจุดเน้นของชั้นเรียนประเภทนี้เพื่อเป็นการ มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีความสามารถทางด้านภาษาจีนเฉพาะด้าน สามารถคัดเลือก

ผู้เรียนที่มีความสนใจจริง มีความสามารถพื้นฐานภาษาจีนในเกณฑ์ดี และมีความพร้อมที่จะเรียนภาษาจีนอย่างต่อเนื่องให้เข้ามาเรียนในห้องเรียนภาษาจีนประเภทนี้ ทั้งนี้ ในการกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนภาษาจีน ควรคำนึงถึงข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เป็นหลัก และควรศึกษานโยบายทางการศึกษาที่รัฐบาลกำหนดใช้ปัจจุบันที่ซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน เช่น สถานศึกษาสามารถใช้เวลาของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้มาจัดกิจกรรมฝึกฝนทักษะภาษาจีน หรือใช้จัดกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมจีนให้กับผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีน สำหรับโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีนสำหรับโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา

วัน	เวลา						
	8:30-9:30	9:30-10:30	10:30-11:30	12:30-13:30	13:30-14:30	14:30-15:30	
จันทร์	คณิตศาสตร์ (พื้นฐาน)	ศิลปะ (พื้นฐาน)	ภาษาไทย (พื้นฐาน)	พักกลางวัน 11:30-12:30	ภาษาจีน (เพิ่มเติม)	การงานอาชีพฯ (พื้นฐาน)	ลดเวลาเรียนฯ ภาษาจีน
อังคาร	ภาษาไทย (พื้นฐาน)	คณิตศาสตร์ (พื้นฐาน)	สังคมฯ (พื้นฐาน)		ภาษาจีน (กิจกรรม)	สุขศึกษา (พื้นฐาน)	ลดเวลาเรียนฯ ภาษาจีน
พุธ	ภาษาไทย (พื้นฐาน)	ภาษาอังกฤษ (พื้นฐาน)	คณิตศาสตร์ (พื้นฐาน)		วิทยาศาสตร์ (พื้นฐาน)	ลูกเสือ (กิจกรรม)	ลดเวลาเรียนฯ
พฤหัสบดี	สังคมฯ (พื้นฐาน)	ภาษาไทย (พื้นฐาน)	คณิตศาสตร์ (พื้นฐาน)		ภาษาจีน (เพิ่มเติม)	ศิลปะ (พื้นฐาน)	ลดเวลาเรียนฯ ภาษาจีน
ศุกร์	คณิตศาสตร์ (พื้นฐาน)	ภาษาไทย (พื้นฐาน)	วิทยาศาสตร์ (พื้นฐาน)		แนะแนว (กิจกรรม)		ลดเวลาเรียนฯ ลดเวลาเรียนฯ

จากตาราง 2 ผู้วิจัยเสนอแนวทางการจัดโครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาจีน สำหรับห้องเรียนภาษาจีนของโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษา ไว้อย่างน้อย 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนภาษาจีนสามารถพิจารณาใช้เวลาเรียนในสาระวิชาเพิ่มเติมฯ และสาระวิชากิจกรรมฯ ทั้งสิ้น 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาจีนด้านความรู้และทักษะ อีกทั้งยังสามารถใช้เวลาตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้อย่างน้อย 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เพื่อจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติเพื่อมุ่งเน้นการฝึกฝน

ทักษะภาษาจีน หรือจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมจีน ที่สามารถเสริมสร้างแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจีนให้กับผู้เรียน

3) กระทรวงศึกษาธิการควรเร่งสำรวจนโยบายการศึกษาที่กำหนดใช้อยู่ ณ ปัจจุบัน ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาที่เปิดหลักสูตรภาษาจีน จากการลงพื้นที่สำรวจโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนภาษาจีนต่างก็มีความเห็นว่า นโยบายเรียนฟรีไม่ได้เอื้อผลประโยชน์ที่ครอบคลุมถึงการบริหารจัดการการเรียนการสอนรายวิชาภาษาจีน ดังนั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการกระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหรือขยายขอบเขตการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาให้ครอบคลุมถึงสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทยอย่างแท้จริง

4) ควรให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรภาษาจีนที่สามารถต่อยอดสู่การออกแบบตำราเรียน เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีตำรา คู่มือแบบเรียนที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานเดียวกันกับหลักสูตร จากข้อมูลที่ปรากฏบนแผนภูมิ 1 มีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่เลือกใช้มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพราะไม่ทราบว่าในประเทศไทยมีตำราภาษาจีนที่ออกแบบตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ ฉบับนี้หรือไม่

5) ควรวิจัยพัฒนาออกแบบการวัดประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาภาษาจีนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดฯ กำหนด ไม่ว่าจะเป็นการวัดประเมินผลระดับสถานศึกษาหรือระดับชาติ ซึ่งการวัดประเมินผลดังกล่าวสามารถตรวจสอบหรือวัดระดับความสามารถทางด้านความรู้และทักษะด้านภาษาจีนของผู้เรียนได้จริง และสามารถเทียบเคียงกับการสอบวัดระดับภาษาจีนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น HSK ระบบใหม่, YCT เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

Du, Z., & ZUO, G. (2011). The Analysis and Countermeasures of teaching Chinese in Thailand. *Economic and Social Development*, 2011(7), 158-164. (in Chinese)

Jiang Liping. (2014). *Standard Course HSK1*. Beijing: Beijing Language and Culture University Prees. (in Chinese)

- Jiang Liping. (2014). **Standard Course HSK3**. Beijing: Beijing Language and Culture University Press. (in Chinese)
- Li, Z. (2010). A Study on the Development and Problems of Chinese Teaching in Thai Universities under the Sino-Thai Cooperation. **Journal of College of Chinese Language and Culture of Jinan University**, 2010(1), 3-9. (in Chinese)
- Wu, Y., & Yang, J. (2008). On the mode for rapid promoting Chinese teaching in Thailand. **Chinese Teaching in the World**, 2008(4), 125-132. (in Chinese)